

Muistio

18.12.2025

VN/36642/2025
VN/36642/2025-OKM-1

Ammattikorkeakoulun toimiluvan muuttaminen

1 Säädöspohja

Ammattikorkeakoululain (932/2014) 7 §:n mukaan ammattikorkeakoulutoiminta edellyttää toimilupaa. Toimiluvan myöntää valtioneuvosto. Toimiluvan myöntämisen edellytyksenä on, että ammattikorkeakoulu on koulutustarpeen vaatima ja että hakijalla on toiminnan laatu, vaikuttavuus ja tehokkuus huomioon ottaen taloudelliset ja toiminnalliset edellytykset ammattikorkeakoululaissa säädettyjen tehtävien asianmukaiseen järjestämiseen.

Toimiluvan saajalla on oikeus harjoittaa ammattikorkeakoulutoimintaa toimiluvassa määrätyn koulutustehtävän mukaisesti. Toimiluvassa voidaan määrätä ammattikorkeakoululle myös sen tehtäviin kohdistuvia kehittämis- ja muita velvollisuuksia.

Valtioneuvosto voi muuttaa toimilupaa tai peruuttaa sen, jos koulutustarpeen olennaiset muutokset tai muut ammattikorkeakoulutoimintaan liittyvät olennaiset syyt sitä edellyttävät taikka, jos ammattikorkeakoulu ei täytä edellä mainittuja säädettyjä edellytyksiä.

Ammattikorkeakoululain 8 §:n 1 momentin mukaan ammattikorkeakoulun toimiluvassa määrätään siitä, mitä ammattikorkeakoulututkintoja ja niihin liitettäviä tutkintonimikkeitä ammattikorkeakoulun tulee antaa (*koulutusvastuu*). Toimiluvassa voidaan tarvittaessa myös täsmentää tutkintokohtaista koulutusvastuuta. Lisäksi toimiluvassa määrätään siitä, mitä ylempiä ammattikorkeakoulututkintoja ja niihin liitettäviä tutkintonimikkeitä ammattikorkeakoulu voi antaa.

2 Tausta

Valtioneuvosto on päättänyt Jyväskylän ammattikorkeakoulun toimiluvan muuttamisesta 13.1.2022 siten, että toimilupaan on sisällytetty rakennusmestari (AMK) ja rakennusmestari (ylempi AMK) tutkintonimikkeet. Uusi koulutusvastuu myönnetään ammattikorkeakoululle aina sekä ammattikorkeakoulututkintoon että ylempään ammattikorkeakoulututkintoon johtavana koulutuksena. Tästä syystä Jyväskylän ammattikorkeakoululle myönnettiin ko. koulutusvastuu myös ylempään ammattikorkeakoulututkintoon johtavaan koulutukseen. Valtioneuvoston asetukseen ammattikorkeakouluista ei tuolloin kuitenkaan sisällynyt rakennusmestari (ylempi AMK) tutkintonimikettä. Ammattikorkeakoulu on vuoden 2025 alussa ottanut opiskelijoita suorittamaan tekniikan ylempää ammattikorkeakoulututkintoa, tavoitteenaan suorittaa joko insinööri (ylempi AMK) tai rakennusmestari (ylempi AMK) mukainen koulutus.

Saatuaan tiedon tilanteesta opetus- ja kulttuuriministeriö on kuullut alan toimijoita ja aloittanut valmistelun rakennusarkkitehti (ylempi AMK) ja rakennusmestari (ylempi AMK) -koulutusvastuiden lisäämiseksi alan koulutusta järjestävien ammattikorkeakoulujen toimilupiin.

3 Asian valmistelu

Esityksestä on pyydetty lausunnot kaikilta tekniikan alan koulutusta järjestäviltä ammattikorkeakouluilta sekä yliopistoilta, joilla on tekniikan alalla rakennus- ja yhdyskuntatekniikan ja arkkitehtuurin koulutusvastuu. Lausunto on pyydetty myös ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry:ltä ja Suomen yliopistojen rehtorineuvosto UNIFI ry:ltä. Lisäksi lausunnot on pyydetty seuraavilta tahoilta: ympäristöministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, Suomen Arkkitehtiiliitto SAFA ry, Rakennusinsinöörit ja -arkkitehdit RIA ry, Insinööriliitto ry, Tekniikan akateemiset TEK ry, Rakennusteollisuus RT, Opetusalan ammattijärjestö OAJ, Kunta- ja hyvinvointialueuudantajat KT. Lausunnon antoivat myös Arkkitehtitoimistojen Liitto ATL ry, RIL ry, STTK ry, Metropolia ammattikorkeakoulun rakennusarkkitehtiopiskelijoiden Rakennusarkkitehtikilta ry sekä Rakennusmestarit ja -insinöörit AMK RKL ry.

Toimilupamuutokset on valmisteltu virkatyönä opetus- ja kulttuuriministeriössä rakennusarkkitehti (AMK) -koulutusta antaville ammattikorkeakouluille järjestetyn keskustelutilaisuuden ja saadun lausuntopalautteen pohjalta.

Ehdotetuilla muutoksilla pyritään vastaamaan työelämän tarpeisiin rakennusalalla sekä antamaan rakennusarkkitehti (AMK) ja rakennusmestari (AMK) -tutkinnon suorittaneille oman koulutusorientaation mukainen jatkokoulutusmahdollisuus. Ko. tutkinnon suorittaneet ovat ainoa ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneiden ryhmä, jolla ei ole mahdollisuutta jatkaa oman suuntautumisensa mukaiseen ylempään ammattikorkeakoulututkintoon. Tilannetta ei voida pitää tarkoituksenmukaisena. Esityksellä tämä on tarkoitus mahdollistaa. Ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot on tarkoitettu työelämässä oleville ja työelämäkokemusta omaaville ammattilaisille ja ne on suunniteltu suoritettavaksi työn ohessa. Täten opiskelijoiden on mahdollista saavuttaa vaativaa suunnittelu- ja työnjohdon osaamista ilman tarpeettoman pitkää koulutuspolkua tai siirtymistä työelämän ulkopuolelle opintojen ajaksi.

Uuden, vuoden 2025 alusta voimaan tulleen rakentamislain mukaan kunnan rakennusvalvonnan tietyissä tehtävissä vaaditaan ylempi korkeakoulututkinto. Tällaisia tehtäviä ovat poikkeuksellisen vaativat suunnittelutehtävät. Myös rakennusvalvonnan vaativien ja poikkeuksellisen vaativien hankkeiden arviointi edellyttää usein käytännössä ylempää korkeakoulututkintoa. Rakennusvalvonnan henkilöresurssipula puoltaa rakennusmestari (YAMK) -tutkintoa, ja tutkinnon tuottamaa lisätyövoimaa työmarkkinoille.

Esityksellä huomioidaan myös eläkepoistuman tuomat haasteet mahdollistaen jatkokoulutusreitit, jonka avulla AMK-tasoisien tai muun soveltavan tutkinnon suorittaneet pystyvät täydentämään osaamistaan myös työn ohessa.

Tiivistelmä lausuntopalautteesta ja tarkempi arviointi vaikutuksista löytyvät asetusmuutosta koskevasta muistiosta.

Ammattikorkeakoulujen toimiluvan muuttaminen sisältämään rakennusarkkitehti (ylempi AMK) ja rakennusmestari (ylempi AMK) -koulutusvastuun edellyttää ammattikorkeakouluista annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta. Esitys asetuksen muuttamisesta annetaan valtioneuvostolle ennen tätä esitystä.

4 Esitys

Esitetään, että valtioneuvosto muuttaa toimilupia seuraavasti:

Rakennusarkkitehti (ylempi AMK) -koulutusvastuu lisätään Metropolia Ammattikorkeakoulun, Oulun ammattikorkeakoulun, Savonia-ammattikorkeakoulun, Tampereen ammattikorkeakoulun ja Turun ammattikorkeakoulun toimilupiin.

Rakennusmestari (ylempi AMK) -koulutusvastuu lisätään Hämeen ammattikorkeakoulun, LAB-ammattikorkeakoulun, Lapin ammattikorkeakoulun, Metropolia Ammattikorkeakoulun, Oulun ammattikorkeakoulun, Savonia-ammattikorkeakoulun, Seinäjoen ammattikorkeakoulun, Tampereen ammattikorkeakoulun, Turun ammattikorkeakoulun sekä Yrkeshöskolan Novian toimilupiin.